

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการวิจัย

การศึกษาเรื่อง การพัฒนาค่ายคุณธรรมเพื่อการเผยแพร่ธรรมสำหรับเยาวชน ศักยภาพ : ฝ่ายบริการฝึกอบรม มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ กำหนดระเบียบและวิธีการศึกษาดังต่อไปนี้

วิธีการศึกษา

1. ศึกษาและค้นคว้าข้อมูลจากเอกสาร (Documentary Study) ได้แก่ หนังสือวิทยานิพนธ์ งานวิจัย คู่มือการเข้าค่ายคุณธรรมของฝ่ายบริการฝึกอบรม ส่วนธรรมนิเทศ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เอกสารและวารสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในงานวิจัย
2. ศึกษาข้อมูลภาคสนาม (Field Study) โดยใช้แบบสอบถามที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นเพื่อเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษา 2 แบบ คือ แบบสอบถามพระวิทยากร และสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการเผยแพร่ธรรมสำหรับเยาวชนโดยใช้แบบสัมภาษณ์

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการศึกษารั้งนี้แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ

1. พระวิทยากรของฝ่ายบริการฝึกอบรม ส่วนธรรมนิเทศ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ปี 2550 จำนวน 112 รูป โดยไม่มีการสุ่มตัวอย่าง
2. ผู้เชี่ยวชาญด้านการเผยแพร่ธรรมสำหรับเยาวชนจำนวน 5 รูป โดยคัดเลือกจากผู้ที่ทำหน้าที่หัวหน้าศูนย์อบรมธรรมและหัวหน้าค่ายคุณธรรมในการเผยแพร่ธรรมกับเยาวชนและประชาชนทั่วไป

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ชุดที่ 1 แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญที่ทำงานด้านการเผยแพร่ธรรมสำหรับเยาวชน 5 รูป

ชุดที่ 2 ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือ โดยการสร้างแบบสอบถาม ออกเป็น 4 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของพระวิทยากร ประกอบด้วยคำถามจำนวน 8 ข้อ ได้แก่ อายุ พรรษา ความรู้ทางธรรม ความรู้ทางบาลี การศึกษา ประสบการณ์ในการทำงานด้านฝึกอบรม การเข้ารับการอบรมก่อนเป็นพระวิทยากร หลักสูตรที่เข้าอบรม

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะการดำเนินงานที่ใช้ในค่ายคุณธรรมมีคำถามทั้งหมด 33 ข้อ โดยผู้ศึกษาได้แบ่งการศึกษาออกเป็น 3 ด้าน ประกอบด้วย ด้านบุคลากร ด้านการฝึกอบรม ด้านการบริการ

การกำหนดระดับคะแนน การวัดระดับลักษณะการดำเนินงานค่ายคุณธรรมของกลุ่ม ประชากร ผู้ศึกษาให้เกณฑ์คะแนนเป็น 5 ระดับ คือ

ระดับ	คะแนน
ปฏิบัติมากที่สุด	5
ปฏิบัติมาก	4
ปฏิบัติปานกลาง	3
ปฏิบัติน้อย	2
ปฏิบัติน้อยที่สุด	1

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานของพระวิทยากรในค่ายคุณธรรมมีคำถามทั้งหมด 25 ข้อ โดยผู้ศึกษาได้แบ่งการศึกษาออกเป็น 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการประสานงาน ด้านการฝึกอบรม ด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น ด้านการยอมรับและให้ความร่วมมือ

การกำหนดระดับคะแนนการวัดระดับของปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานของพระวิทยากรในค่ายคุณธรรมของกลุ่มประชากร ผู้ศึกษาให้เกณฑ์คะแนนเป็น 5 ระดับ คือ

ระดับ	คะแนน
มีปัญหามากที่สุด	5
มีปัญหามาก	4
มีปัญหามากกลาง	3
มีปัญหาน้อย	2
มีปัญหาน้อยที่สุด	1

ตอนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของพระวิทยากรต่อการพัฒนาค่ายคุณธรรมมีคำถามทั้งหมด 18 ข้อ โดยแบ่งการศึกษาออกเป็น 3 ด้าน ประกอบด้วย ด้านบุคลากร ด้านเนื้อหาหลักสูตร ด้านการบริการและการสนับสนุน

การกำหนดระดับคะแนน การวัดระดับความคิดเห็นของพระวิทยากรต่อการพัฒนาค่ายคุณธรรม ผู้ศึกษาให้เกณฑ์คะแนนเป็น 5 ระดับ

ระดับ	คะแนน
มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลาง	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาข้อมูลเอกสารต่าง ๆ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้ในการสร้างแบบสอบถาม
2. สร้างแบบสอบถาม ซึ่งครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับการพัฒนาค่ายคุณธรรมเพื่อการเผยแพร่ธรรมสำหรับเยาวชน ให้อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความถูกต้องในการใช้ภาษาและประเด็นที่ต้องการศึกษาแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข
3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นและแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้ Pre-test กับพระวิทยากรที่เคยทำงานด้านการฝึกอบรมค่ายคุณธรรม จำนวน 30 รูป แล้วนำข้อมูลความน่าเชื่อมั่น Reliability โดยคำนวณค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นที่ 0.934
4. นำแบบสอบถามมาแก้ไขปรับปรุงแล้วนำไปใช้กับกลุ่มประชากรที่จะศึกษาต่อไป
5. แบบสัมภาษณ์สร้างขึ้นภายใต้เงื่อนไขของวัตถุประสงค์ ให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบการครอบคลุมของเนื้อหาเกี่ยวกับการพัฒนาค่ายคุณธรรม เพื่อแก้ไขและปรับปรุง
6. นำแบบสัมภาษณ์ที่ได้จากการแก้ไขไปสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญที่ได้คัดเลือก

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาได้กำหนดวิธีการในการจัดเก็บข้อมูลภาคสนามไว้ดังนี้

1. ติดต่อประสานงานกับพระวิทยากร ฝ่ายบริการฝึกอบรม มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ด้วยตัวเอง เพื่อขอรายชื่อและจำนวนของพระวิทยากรทั้งหมดประจำปี 2550
2. เมื่อแบบสอบถามมีความสมบูรณ์ ผู้ศึกษาได้จัดสร้างแบบสอบถามให้ครบตามจำนวนกลุ่มประชากรและได้ไปแจกแบบสอบถามด้วยตนเอง ก่อนที่จะให้พระวิทยากรตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ชี้แจงให้พระวิทยากรได้เข้าใจถึงวัตถุประสงค์ และรายละเอียดของแบบสอบถามหลังจากนั้นนำแบบสอบถามให้พระวิทยากรตอบ
3. รวบรวมข้อมูลแบบสอบถามได้ครบจำนวน 112 ฉบับ จาก 112 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ตรวจสอบและให้คะแนนตามรายการทุกฉบับ ก่อนนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์
4. รวบรวมข้อมูลสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ โดยการชี้แจงเหตุผลในการสัมภาษณ์และขออนุญาตอัดเทปแล้วนำมาสรุปในประเด็นของวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปแบบ SPSS ในการวิเคราะห์ข้อมูลทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Science. SPSS.) ในการศึกษาค้นคว้าประกอบด้วย ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

1. การหาค่าร้อยละ (Percentage) ของคำตอบเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปและข้อคำถามแบบให้เลือกตอบ โดยใช้สูตร

$$\text{ค่าร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม} \times 100}{\text{จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด}}$$

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณจากจำนวนแบบสอบถามที่เก็บได้แล้วนำมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรม SPSS/PC+ ค่าสถิติที่ใช้ในการศึกษาคือ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

สำหรับเกณฑ์การให้คะแนนใช้มาตรวัดแบบ Rating Scale ตามวิธีของ Linkert โดยมีการวัด 5 ระดับ คือ (W. Beet, 1977, pp. 174-178 อ้างถึงใน วิโรจน์ ธาระพุด, 2544, น. 41)

มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลาง	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1

ดังนั้น การแปลความหมายของคะแนนแบ่งเป็น 5 ระดับ คือ ระดับน้อยที่สุด ระดับน้อย ระดับปานกลาง ระดับมาก และระดับมากที่สุด ทั้งนี้ใช้เกณฑ์การคำนวณจากสูตร

$$\frac{\text{คะแนนสูงสุด}-\text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนระดับ}}$$

$$= \frac{5-1}{5}$$

$$= 0.8$$

ดังนั้นระดับคะแนนเฉลี่ยของคำถาม 5 ระดับ คะแนนจะมีขั้นของคะแนน ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	4.21-5.00	ปฏิบัติมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	3.41-4.20	ปฏิบัติมาก
คะแนนเฉลี่ย	2.61-3.40	ปฏิบัติปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.81-2.60	ปฏิบัติน้อย
คะแนนเฉลี่ย	1.00-1.80	ปฏิบัติน้อยที่สุด